

Oplage : 110.982
Regio : Friesland
Verschijn.: dagelijks
Datum : 12/12/97

Wereldverbeteraar wekt weezin en vertedert

LEEWARDEN - Alles is lelijk aan de wereldverbeteraar, zoals Peter De Graef die vertolkt in de bijna-monoloog van Thomas Bernhard. Zijn mond is steeds vertrokken in een grimas die gevlekte tanden blootlegt, zijn haren zijn deels uitgevallen, hij smakt af en toe als zijn tong door de lege mond rolt en zijn ogen lijken vanuit de zaal bloeddorpen. Zijn lichaam is een zak krachteloze staken en vlees, zijn kleren zijn gekreukeld en smakeloos bruin. En dan zijn stem nog. Gekraai is het wat die voortbrengt, gepiep en gegrom. De wereldverbeteraar hoest en kwijlt en snuit zijn neus, en dat tegen de achtergrond van een knalgeel toneelbreed doek.

Bewegen kan de wereldverbeteraar niet meer, maar praten wel. De man haat alles. De bergen en de zee, de stad en het platteland, Londen en Interlaken, de natuur en de kunst. In een tractaat heeft hij voorgesteld de wereld te verbeteren door haar op te heffen. Het levert hem een eredoctoraat op, dat hij zich vanwege zijn zwakke gestel thuis laat bezorgen.

Peter De Graef oogstte in vorige seizoenen veel waardering met eigen solo-voorstellingen als 'Ombat'. Dirk Tanghe vroeg De Graef de bijna-monoloog van aarts-misanthroop Thomas Bernhard te spelen bij zijn gezelschap De Paardenkathedraal, en de combinatie van tekst, acteur en regisseur levert een bijzondere voorstelling op.

Bewonderenswaardig is de acteerprestatie van De Graef die meer dan twee uren in zijn stoel zittend kraait, en toch voldoende nuances en

Plaats: Stadsschouwburg De Harmonie Leeuwarden.
Gebeurtenis: Theatervoorstelling 'De wereldverbeteraar' van Thomas Bernhard door De Paardenkathedraal. **Regie:** Dirk Tanghe. **Spel:** Peter De Graef, Marie-Louise Stheins e.a. **Belangstelling:** 260 personen.

schakeringen in zijn spel legt om te blijven boeien. Zeer geslaagd is de dosering van weezin en mededogen die de wereldverbeteraar bij zijn publiek oproept. Net als je je buik vol hebt van het gekanker van de man, roept hij met een snik of een lachje je mededogen op. Het gevolg is dat De Graef niet makkelijk lachen scoort met een knorrende knar, maar werkelijk de walging van Bernhard tegen de wereld begrijpelijk weet te maken.

Marie-Louise Stheins speelt de vrouw in huis. De keuze haar zo zacht te laten spreken als de hardhorende wereldverbeteraar haar hoort, pakt zeer positief uit. Het ondersteunt de bizarheid van de mopperende man, net als het Hongaarse accent van de rector-magnificus (Istvan Jeney) overigens. Stheins heeft bovendien een paar prachtige details in haar spel: een handdraai tijdens haar geslof, een zakdoek die aan haar schoenen kleeft.

'De wereldverbeteraar' is een voorstelling waarin De Graef weergaloos acteert en waarin weezin tegen en mededogen met de pessimist goed gedoseerd zijn. Tanghe laat Bernhards kale wereld zien. Er is om te lachen, maar aangenaam is het niet.

BOUKE OLDENHOF